

บทที่ 8

การจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับ
กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

บทที่ 8

การจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับ กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

เด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ หมายถึง เด็กปฐมวัยที่มีสภาพร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจที่แตกต่างจากเด็กปกติทั่วไป หรือ มีประสบการณ์สำคัญในชีวิตที่ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงจนทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตและพัฒนาได้ตามศักยภาพที่แท้จริงของตน ดังนั้น เด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ จึงหมายถึง

1. เด็กพิการที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และ/หรือการเรียนรู้ทางการได้ยิน ทางตา การเห็น และทางอารมณ์ จิตใจ สังคม เด็กเจ็บป่วยเรื้อรัง
2. เด็กที่มีความสามารถพิเศษ
3. เด็กด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น เด็กเร่ร่อน เด็กชาวเล ฯลฯ
4. เด็กที่ถูกละเมิดทางร่างกาย จิตใจ รวมทั้งการละเมิดทางเพศ

ลักษณะแตกต่างจากเด็กปกติ เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาตั้งแต่อยู่ในครรภ์ เมื่อแรกเกิด เมื่อเด็กเข้าสู่วัยทารก หรือเมื่อเข้าสู่สถานศึกษาชั้นปฐมวัยแล้ว หากได้รับการจัดการศึกษาที่เหมาะสม ควบคู่กับการบำบัดที่จำเป็นตั้งแต่เนิ่นๆ ก็สามารถส่งเสริมพัฒนาการได้ใกล้เคียงกับเด็กปกติ ซึ่งหลักการพื้นฐานของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้ คือ ผู้เรียนทุกคน มีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ การจัดการศึกษา จึงเป็นการให้โอกาสเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพ อย่างเต็มที่

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ต้องจัดให้ตรงกับความต้องการของเด็ก ซึ่งเป็นการบูรณาการระหว่างการเรียน ทักษะชีวิต การกีฬาและนันทนาการ โดยยึดแนวทางการจัดการศึกษา ดังนี้

1. เด็กทุกคนสามารถที่จะเรียนหรือฝึกฝนตนเองให้ทำประโยชน์ได้มากขึ้น
2. สมรรถภาพในการทำงานไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพความบกพร่องของร่างกาย
3. ความบกพร่องของแต่ละบุคคลไม่จำเป็นต้องเป็นความบกพร่องตลอดไป
4. ส่งเสริมให้เด็กได้รับการฝึกฝนตามความสามารถของตน
5. การจัดการศึกษาให้เด็กอย่างเหมาะสมกับความสามารถและความต้องการของแต่ละบุคคล
6. ในการจัดการศึกษาต้องมีทั้งด้านการศึกษา นันทนาการ การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีกับตัวเอง การยอมรับสภาพความเป็นจริงของตน

หลักการจัดการศึกษาให้เด็ก ซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม มีดังนี้

1. ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับบริการทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 และหากไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนปกติได้ ก็เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของคนกลุ่มนี้ด้วย
2. ให้เด็กได้รับการศึกษาควบคู่ไปกับการบำบัด การฟื้นฟู สมรรถภาพในทุกด้านโดยเร็วที่สุด เพื่อให้เกิดความพร้อม ในการเรียนและพัฒนาทุกด้านถึงขีดสูงสุด
3. คำนึงถึงการอยู่ร่วมในสังคมกับคนปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเด็กกลุ่มนี้ ควรจะได้เรียนร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

4. ต้องมีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมกับลักษณะความบกพร่องของเด็ก
5. เน้นให้เด็กมีโอกาสในการประสบความสำเร็จ ด้วยการสร้างความมั่นใจ และให้มีการปรับตัวที่ดีขึ้น
6. มุ่งให้เด็ก มีการเข้าใจ ยอมรับตัวเอง มีความเชื่อมั่น มีสัจธรรมแห่งตน สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ตลอดจนการมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม
7. ควรจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีทั้งการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ เพื่อการเรียนต่อในชั้นที่สูงขึ้น การฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ต่อไป

ขั้นตอนในการจัดการเรียนให้กลุ่มเป้าหมายพิเศษ

มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมการ

1.1 การจัดเตรียมสภาพแวดล้อม

1.1.1 อาคารสถานที่ ต้องมีสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อความสะดวก และเหมาะสมกับ ความต้องการของเด็ก

1.1.2 การจัดห้องเรียนและที่นั่งเรียนร่วม

1.1.3 รูปแบบของการจัดห้องเรียน

1.2 การจัดเตรียมบุคลากร ควรมีการจัดเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องใน ระดับต่างๆ ที่มีความเข้าใจต่อการปฏิบัติงานและจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมของศูนย์ฯ

1.3 การจัดเตรียมเด็ก

1.3.1 เด็กควรได้รับการตรวจเบื้องต้นว่ามีความพร้อมเพียงใดเพื่อนำมากำหนดเป็นแผนการเตรียมความพร้อม โดยใช้แผนการศึกษารายบุคคลจัดเตรียมความพร้อม หรือพัฒนาความสามารถทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

1.3.2 เด็กปกติ ให้เด็กเข้าใจในการปฏิบัติ หรือวิธีการช่วยเหลือให้
ถูกต้อง เหมาะสม

1.4 การจัดเตรียมผู้ปกครอง อาจทำได้หลายวิธี ดังนี้

การดำเนินการ	เนื้อหาที่ผู้ปกครองควรทราบ
<ol style="list-style-type: none"> 1. ปฐมนิเทศผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียน 2. มีการนัดหมายและพบปะเป็นระยะ 3. สนับสนุนผู้ปกครองให้ร่วมกิจกรรมในรูปแบบอาสาสมัคร 4. สนับสนุนผู้ปกครองให้รวมกลุ่มตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สิทธิที่เด็กเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะจะได้รับ 2. แนวทางที่ถูกต้องในการอบรมเลี้ยงดู 3. ระเบียบของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับเด็ก 4. แนวการสอนและแนวการประเมินผล 5. บทบาทผู้ปกครองในการให้ความร่วมมือกับโรงเรียน 6. รายชื่อสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานของรัฐที่ให้ให้บริการแก่เด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

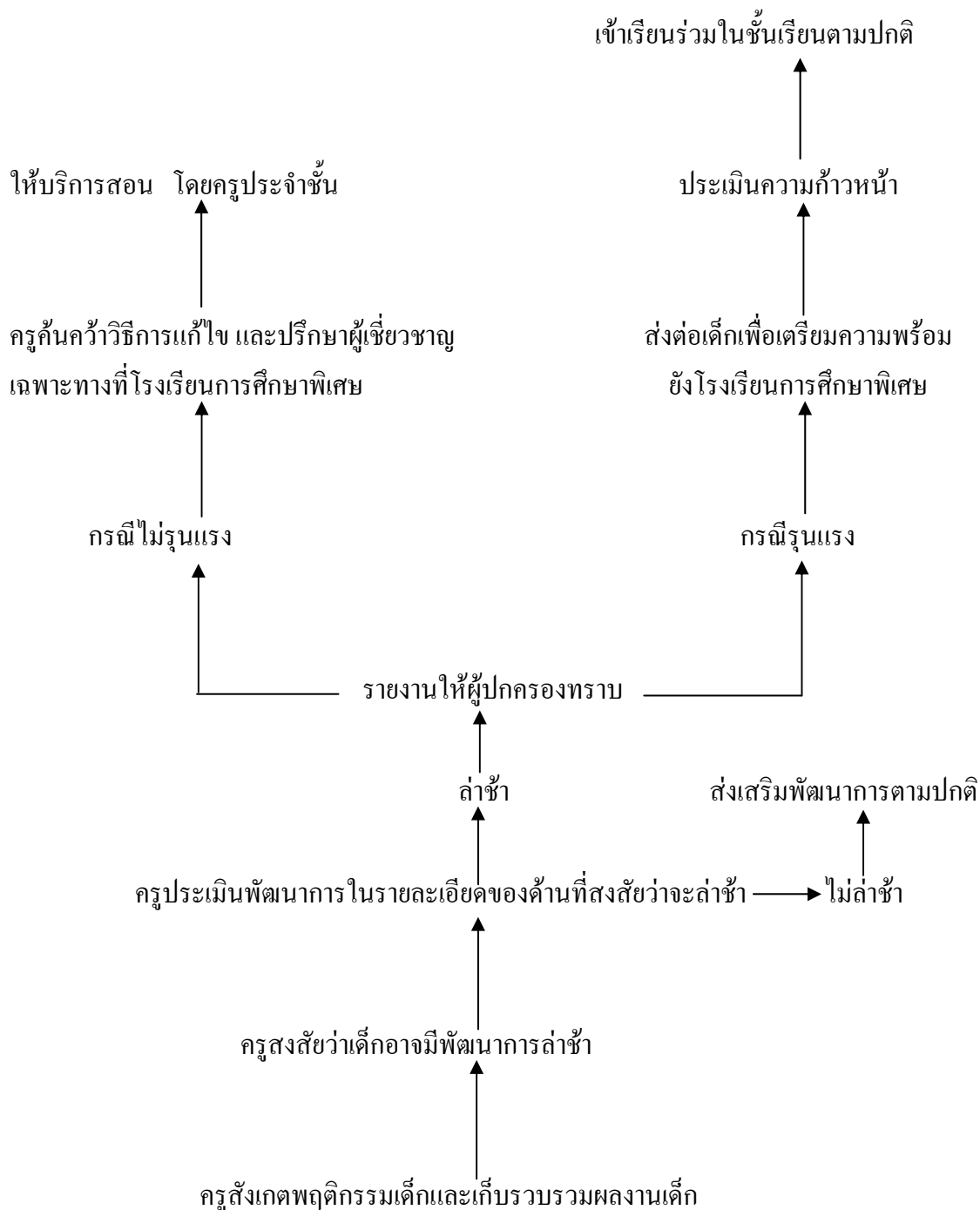
1.5 การเตรียมแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Program)

แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล หรือ IEP เป็นแผนการศึกษารายบุคคล เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของเด็ก โดยปกติ เป็นแผนในระยะ 1 ปี และมีการทบทวนทุกภาคเรียน มีประโยชน์คือ

1. ช่วย让孩子ได้เรียนรู้ตามความสามารถ
2. มีโอกาสพัฒนาความแตกต่างของแต่ละบุคคล
3. ครูรู้ว่าสอนอะไร
4. เด็กรู้ว่าเรียนอะไร
5. ผู้ปกครองทราบว่าสอนอะไรให้กับเด็ก

รูปแบบการจัดการเรียนร่วมโรงเรียนเกษมสันต์

เด็กอยู่ในโรงเรียน โดยยังไม่มีการค้นพบว่าเป็นเด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาพิเศษ

ตัวอย่าง จากโรงเรียนเกษมสันต์

การจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะให้ประสบผลสำเร็จ และบรรลุตามเป้าหมายหรือ เจตนารมณ์ของการศึกษาเพื่อสนองต่อความแตกต่าง ระหว่างบุคคลสามารถทำได้ในลักษณะเดียวกันกับการดำเนินการตามแนวทางปฏิรูป กระบวนการเรียนรู้ หลักการในการดำเนินงานเหมือนกันแต่ต่างในรายละเอียด ดังนี้

1. ทำงานเป็นทีมที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ทั้งพ่อแม่/ผู้ปกครอง ชุมชน ครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการแพทย์
2. ปรับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่และจัดหาเพิ่มเติมเท่าที่จำเป็น
3. ให้เด็กปกติได้ดูแลช่วยเหลือเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ
4. สร้างเครือข่ายในการทำงาน
5. ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
6. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศของเด็กและผู้สอนเป็นรายบุคคล
7. ช่วยเหลือและสนับสนุนเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง

